

Prof. Dr. Berin Uğurlu Yurdadoğ: Türk Kütüphaneciliğinin Bilge Kraliçesi

Prof. Dr. Berin Uğurlu Yurdadoğ: The Wise Queen of Turkish Librarianship

*Türk Kütüphaneciliği Editörler Kurulu**

The editorial of current issue is devoted to Prof. Dr. Berin U. Yurdadoğ (1928-2019) who is one of the head lecturer of Turkish librarianship passed away on June 10, 2019. The volume pays tribute to her memory with various texts of professional and personal appraisals written by her former colleagues, students and friends.

Merhaba Değerli Okurlarımız,

Türk Kütüphaneciliği'nin Haziran sayısını oldukça karmaşık ve buruk duygularla sunuyoruz. Bildiğiniz gibi mesleğimizin kurucu öğretim üyelerinden Prof. Dr. Berin Yurdadoğ hocamız geçtiğimiz yıl 10 Haziran günü aramızdan ayrıldı. Sevgili hocamız meslektaşlarımızca çok iyi tanındığı ve sevildiği gibi akademi dünyası ve üyesi olduğu yerli ve yabancı kurum ve kuruluşlarca da güvenilir ve sözü dinlenir bir eğitici ve öğreticiydi. Öğrencilerini, günceli yakalayarak mesleki gelişim ve formasyon kazandırma odaklı bakış açısı ile yetiştiren hocamızın sahip olduğu üstün insani özellikleri, mesleki ve hayat bilgisi ile bir araya gelince “bilge kraliçe” unvanı doğal olarak yerini bulmaktadır.

Meslektaşlarımızca yapılan paylaşımlar ve dergimize gönderilen anı yazılarından da anlaşılacağı üzere Berin hocamızın kaybından sonra oluşan boşluğun kalıcı olacağı anlaşılıyor. Özellikle “hocaların hocası” sıfatını taşıyan, mesleki eğitimimizin kurucu öğretim üyelerinin son 20 yılda birer birer vefat etmeleri ve Berin hocamızın da bu ekolün son temsilcilerinden olması nedeniyle yerlerinin dolmasının mümkün olamayacağını farkındayız. Kimimiz kader, kimimiz doğanın dengesi olarak yorumlasak da, ölüm, kaçınılmaz randevu ve özellikle gözümüzü açtığımızda gördüklerimizin hayatın sonuna kadar yanımızda kalmayacaklarını biliyor, doğum-yaşam-ölüm döngüsünün gecinden ve sıralı olması dileğimizi yineliyoruz.

Değerli Okurlarımız,

Geldiğimiz noktada, sahip olduğumuz bilgi, birikim ve güvenle yakın geleceği doğru okuma zorunluluğumuz var. Bilgi toplumu ile başlayan, açık bilimle ivme kazanan bilgi yönetimi, sürekli ve düzensiz bilgi üretimi gerçeği ile karşı karşıyadır. Bilgiye dayalı gelişim dinamikleri o denli hıza sahip ki, zaman zaman makalelere, bildirilere nokta konulamıyor, nokta konulduğu anda yeni bilgi, eskimeye başlıyor, bazen de eskisi ile çelişir hale geliyor. Düşünceler sıklıkla değişiyor, düşünceler dünyadan daha hızlı değişmeye başlıyor, çünkü düşünceler dünyayı değiştiriyor. Değişimin zorunlu kıldığı dönüşüm ise kaçınılmaz olarak pozitif bilimin önemini tekrar ortaya koyuyor. Bu duruma en güncel örnek, bir süredir ülkemizi de etkisine alan küresel salgındır (pandemi). Ülkeler, Korona virüsü ile başa çıkmak için tıbbın sağladığı imkânları sonuna kadar kullanıyor, elde edilen verilere göre aşı geliştirme ve diğer koruyucu hekimlik çalışmaları hızla devam ediyor. Küresel salgın ortamında tedavi yöntemleri, gözlem ve deneye dayalı araştırmalar, örnek olaylar ayrı ayrı değerlendirilerek bilimsel literatür destekleniyor. Söz konusu literatür zaman zaman bilinen doğruları tartışmaya açıyor, zaman

* Editorial Board of Turkish Librarianship. E-mail: editor@tk.org.tr

zaman da güven sorunu oluşturabiliyor. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) başta olmak üzere kimi kurum ve kuruluşların politikaları/ varlığı tartışma konusu olabiliyor.

Küresel salgın ortamında artan bilimsel literatürün gerçek verilere dayanması ve güvenilir olması için Avrupa Bilim Editörleri Birliği (The European Association of Science Editors/ EASE) tarafından 7 Nisan 2020 tarihinde *Kalite Standartları Bildirgesi (EASE Statement on Quality Standards)*¹ yayımlanmıştır. *Bildirge*'de Kovid-19 hakkındaki araştırma raporlarının etik yönergeler ve standart raporlama yönergelerine uygun hazırlanması klinik, epidemiyolojik ve demografik veriler için özel olarak hazırlanan yönergelerin dikkate alınmasının altı çizilmiştir.

Salgının sosyal, kültürel ve ekonomik boyutları ise bambaşka bir değerlendirme konusu olup, salgın sonrası dünyanın geldiği/ geleceği nokta konusunda şimdiden farklı senaryolar konuşulmaktadır. Genel kanı karamsar olsa da, hatta salgının yayılmasını önlemek adına baskıcı yaklaşımların artacağı endişesi olsa da, pozitif bilime inanan ve geleceğini bilimsel doğrulara göre şekillendiren ülkelerin toparlanmayı kısa vadede başarabilecekleri öngörülmüyor. Elbette bu süreçte demokratik geleneklerin daha fazla geliştirilmesi, bilimin ve bilimsel bilginin açık toplum hedefinin aşılmasına hizmet etmeye devam etmesi en elzem başlıklar arasındadır. Bu doğrultuda, önce bilim mi/ teknoloji mi sorusunun anlamını kaybedeceği, bilim olmadan dış bağımlılığın devam edeceği, paranın gün gelip teknolojiyi satın almaya yetmeyeceği, bazı ülkelerin eski teknoloji ve/ veya montaj teknolojisi ile yetinmeye devam edeceği vb. sorular, içinden geçtiğimiz süreçte daha fazla tartışma konusu olacaktır. Geline noktada, süreçteki sosyal ve ekonomik gelişmelere dayalı araştırmaların sosyal bilimler editörlükleri tarafından izleneceği ve EASE benzeri bildirgelerin kamuoyu ile paylaşılmasının da beklentiler arasında yerini alabileceği/ alması gerektiği öngörümüz bulunmaktadır.

Değerli Okurlarımız,

Anlaşılan o ki, küresel salgının da etkisiyle daha da hızlanan bilgi üretimi, kurum ve kuruluşların iş yapış tarz ve yöntemlerini etkilediği/ değiştirdiği gibi kütüphaneleri, bilgi merkezlerini ve bilgi kuruluşlarını da doğrudan etkileyecektir. Buna bağlı olarak, bilgi hizmet sunucularına ilişkin mevcut anlam ve kavramlar değişecek, yakın gelecekte, belki 5-10 yıl içinde bilgi emekçilerinden beklentiler ve iş tanımları farklılaşacaktır. Bu noktada, paydaşlarımızı mesleki geleceğimizin tasarımı üzerinde düşünmeye davet ediyoruz.

Bu vesile ile eğitim/ öğretim yöntemini akademik öngörü üzerine sınımsız bir şekilde inşa ederek hayatının sonuna kadar düşünce devinimi içinde olan, sürekli soru sorarak yaşayan, içindeki çocuğu hep yaşatan Sevgili Berin Yurdadoğ hocamızın aziz anısı önünde saygıyla eğiliyor, anısını sonsuza değin yaşatacağımız sözünü siz değerli okurlarımızla paylaşıyoruz. Berin hocamızın anısına özel olarak makale hazırlayan, anı yazısı/ mektubu kaleme alan değerli meslektaşlarımıza/ okurlarımıza olağanüstü ilgileri nedeniyle özel teşekkür ve saygılarımızı sunuyoruz. Zaman sorunu ve rahatsızlık nedeniyle yazılarını yetiştiremeyen bazı meslektaşlarımızın gelecek sayı için yazılarını hazırlamakta olmalarının, özel sayımıza olan ilginin bir başka göstergesi olduğunu düşünüyoruz.

¹ EASE Statement on Quality Standards. Erişim adresi: <https://ease.org.uk/publications/ease-statements-resources/ease-statement-on-quality-standards>

Değerli Okurlarımız,

Oldukça zengin bir seçkiyle okumalarınıza sunduğumuz elinizdeki sayı ile birlikte dergimize ilişkin bazı gelişmeleri de paylaşmak arzusundayız. Ankara Üniversitesi DTCF Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Araştırma Görevlisi Dr. Neslihan Er-Koçoğlu *Türk Kütüphaneciliği* Editörler Kurulu'nun yeni üyesi oldu. Sevgili Neslihan editörümüze dergimize hoş geldin derken Neslihan ile birlikte editoryal çalışmalarımızın ivme kazanacağını düşünüyoruz. Diğer taraftan, *Türk Kütüphaneciliği Yönetim Belgesi*, güncel gelişme ve gereksinimler ışığında, dergimizin izlendiği/ indekslendiği bilgi toplama kanallarının yeni hedef ve beklentileri doğrultusunda bir süredir revize edilmekte olup, yakın gelecekte bütün paydaşlarımızın bilgisine sunulacaktır. Bu bağlamda, en geç 2021 yılı itibariyle *Türk Kütüphaneciliği*'nde değerlendirilmek üzere gönderilen ankete dayalı (ampirik) çalışmalar, kişisel veriler ve başkalarına ait malzemelerin kullanıldığı çalışmaların ön kabulünde Etik Kurulu Onayının isteneceği bilgisini paylaşmak isteriz.

Değerli Okurlarımız,

Önümüzdeki yaz mevsiminin, sağlığımızı tehdit eden salgından korunma mücadelesi ile geçeceğinin bilincindeyiz. Bu süreçte yaşadıklarımızın mesleğimizi nasıl etkileyeceğini, süreç sonrası oluşacak “yeni normal” düzeninde kütüphaneler ve bilgi merkezlerinin nasıl konuşlanacağını hep birlikte düşünmeye devam etme dileğiyle 2020 sonbaharında esenlik dolu duygularla buluşmayı arzu ediyoruz.

Saygılarımızla.